

# POSITION PAPER

## Wet verbeterde premieregeling

Visie op een bestendige en duurzame groei van de variabele pensioenuitkering



# Samenvatting

De variabele uitkering:

- is vanuit een politieke en maatschappelijke wens mogelijk geworden via de Wet verbeterde premieregeling (Wvp), die is ingegaan op 1 september 2016;
- biedt deelnemers een alternatief voor een vaste uitkering, met uitzicht op een beter pensioenresultaat, maar met minder zekerheid over de hoogte van de uitkering. De uitkering kan ook lager uitvallen.
- wordt nu nog in beperkte mate gekozen, maar zal naar verwachting een substantieel aandeel van het aantal pensioenuitkeringen van verzekeraars gaan bedragen.

***We slaan als sector de handen ineen om de verwachte groei duurzaam en bestendig te laten verlopen, via de lijnen van communicatie en standaardisatie, ondersteuning in het keuzeprocess en een pleidooi voor een eenmalige switchmogelijkheid van variabel naar vast.***

## Aanleiding

Op 1 september 2016 is de Wet verbeterde premieregeling (Wvp) in werking getreden. Met deze wet is het niet meer verplicht om het kapitaal dat in een premieregeling wordt opgebouwd om te zetten in een vaste uitkering op de pensioendatum. Dit kapitaal kan ook gebruikt worden voor de financiering van een variabele uitkering. Aanleiding voor deze wet was de lage rente, die tot lage pensioen-uitkeringen leidde.

### *Politieke en maatschappelijke wens*

Met de variabele pensioenuitkering kwam men tegemoet aan een politieke en maatschappelijke wens om een alternatief te bieden dat uitzicht kon bieden op een hoger pensioenresultaat. De verwachting is dat een variabele pensioenuitkering leidt tot een beter resultaat omdat langer kan worden doorbelegd. Door de toepassing van lifecycles hoeft er bovendien niet meer op één moment pensioen te worden aangekocht. Daar staat tegenover dat het pensioeninkomen fluctueert en dus ook lager kan uitvallen, afhankelijk van de resultaten van de beleggingen en de wijze waarop de regeling is vormgegeven.

### *Volume zal toenemen*

Het variabel pensioen is een relatief nieuw product, dat voornamelijk door een beperkt aantal uitvoerders wordt aangeboden en waar tot nu toe enkele duizenden mensen voor hebben

gekozen. De verwachting is dat meer pensioenaanbieders het product gaan aanbieden en dat het aantal variabele pensioenuitkeringen flink gaat groeien. Premieregelingen worden immers een steeds belangrijker product in het Nederlandse pensioenstelsel.

### *Gevarieerd productaanbod*

De wetgever heeft bij de introductie van de wet bewust ruimte geboden tot differentiatie en daarmee is een gevarieerd productaanbod ontstaan. De deelnemer heeft daadwerkelijk wat te kiezen, maar door de diversiteit is het niet altijd eenvoudig om de producten onderling goed te vergelijken. Naarmate meer deelnemers zonder ondersteuning van een adviseur kiezen voor een variabel pensioen, neemt het belang van goede distributiewaarborgen toe.

### *Duurzame en bestendige groei*

Genoeg redenen om als sector na te gaan hoe het product, de productcommunicatie en de ondersteuning van deelnemers bij het afsluiten ervan, kunnen worden geoptimaliseerd. Als sector slaan we daarom de handen ineen om de verwachte groei duurzaam en bestendig te laten verlopen, via de lijnen van communicatie, standaardisatie en een pleidooi voor een eenmalige switchmogelijkheid van variabel naar vast.



### Ondersteuning keuzeproces

Om deelnemers beter te ondersteunen in hun keuzeproces gaan we aan de slag om de onderlinge vergelijkbaarheid verder te verbeteren. Dat doen we enerzijds door uniformering van communicatie en informatie-

voorziening, anderzijds door een verdere standaardisatie van het keuze- en begeleidingsproces, zodat de klant zelfstandig het bij zijn klantsituatie passende product kan kiezen.

## Communicatie

Het is van groot belang dat deelnemers goed begrijpen wat het product inhoudt zodat voorzienbare teleurstellingen zoveel mogelijk worden voorkomen, zeker omdat het hier gaat om een levenslange inkomensvoorziening vanaf de pensioendatum. Verzekeraars hebben hun pensioencommunicatie hierop ingericht. In praktijk zien we echter dat het voor klanten nog steeds ingewikkeld kan zijn om een afgewogen en passende keuze te maken, zeker als het gaat om de onderlinge vergelijkbaarheid van producten en de afweging ten opzichte van een vaste uitkering.

### Begrijpelijkheid en vergelijkbaarheid

Als sector zijn we daarom voornemens een aantal stappen te zetten om de begrijpelijkheid en de vergelijkbaarheid van de producten verder te vergroten, te weten:

1. *Uniformeren begrippenkader*: bij alle verzekeraars dezelfde uitleg van impactvolle begrippen, zoals marktrente, macro langlevens of dalende uitkering.
2. *Uniformeren van informatie over risico's via een zogenaamde 'impacttabel'*: aanbieders maken, aan de hand van duidelijke voorbeelden, inzichtelijk wat voor effect

de economische en demografische ontwikkelingen op de uitkering kunnen hebben.

3. *Prominenter gebruik van de 'schommelingenmeter'*. We gaan onderzoeken of de huidige schommelingenmeter beter kan worden gebruikt om de deelnemer te helpen bij het maken van een keuze voor een bepaald product en/of kan worden uitgebreid met aanvullende risico's, zoals bijvoorbeeld inflatierisico of macro langlevens. Aanbieders plotten deze meter op hun producten zodat ieder product een risicolabel krijgt.



#### Sectorale initiatieven:

- Uniformeren begrippenkader
- Uitleg risico's en impacttabel
- Risicometer

Bovenstaande aanpassingen zullen we in verschillende communicatie uitingen opnemen en daarbij verschillende communicatiemiddelen gaan inzetten. Dit geldt ook voor de informatievoorziening aan de financiële adviseurs.



# Doelgroepen en distributiewaarborgen

In veel gevallen zal de adviseur ervoor zorgen dat de klant een passend product krijgt. Ook wanneer de klant ervoor kiest zich niet te laten adviseren, is het van belang dat pensioen-aanbieders een zodanig proces inrichten dat de mate waarin de uitkering varieert past bij de behoefte van de betreffende klant.

## *Begeleiding keuzeproces, standaardisatie*

Definities van doelgroepen en passende risicoprofielen kunnen per aanbieder verschillen. Als sector zijn we daarom van plan een aantal zaken te standaardiseren.

1. *Gestandaardiseerde vragenlijst.* Iedere aanbieder gaat gebruik maken van een (semi)-gestandaardiseerde vragenlijst. Doel is om een goede match te maken tussen doelgroepen (gebaseerd op de mate waarin iemand risico wil en kan lopen) en het type product.
2. *Gebruik van wetenschappelijke onderzoeken.* Bij het ontwikkelen van de vragenlijsten maken we gebruik van (wetenschappelijke) onderzoeken, zoals het AFM-onderzoek naar risicobereidheid. Daarnaast start Netspar met een doelgroepenonderzoek. Hierin wordt modelmatig onderzocht voor welke groepen deelnemers een bepaald product passend en aantrekkelijk is.
3. *Optimaliseren van de schommelingenmeter.* Aanbieders onderzoeken of de schommelingenmeter kan worden verbeterd om de deelnemer nog beter in staat te stellen een keuze voor het best passende product te maken.



4. *Voorkomen dat producten terechtkomen bij klanten voor wie ze niet geschikt zijn.* In veel gevallen zal de adviseur ervoor zorgen dat de klant een passend product krijgt. Dat lijkt ons ook wenselijk, omdat het een belangrijke keuze betreft. Ook wanneer de klant ervoor kiest zich niet te laten adviseren zal geborgd moeten worden dat de klant niet uitkomt bij een product dat niet voor hem geschikt is.



## *Doelgroepindeling*

Wij willen gezamenlijk met de wetgever en toezichthouder verkennen of het wenselijk en mogelijk is de klant op basis van zijn doelgroepindeling een indicatie te geven van de range in schommelingsfactor(en) die bij zijn of haar profiel passen, zonder in de buurt van (Wft)-advies te komen. In dat kader zal ook verkend worden in hoeverre bij de evaluatie van de wet ingezet kan worden op differentiatie van wettelijke defaults, toegesneden op de te onderscheiden doelgroepen.

### Sectorale initiatieven:

- Gestandaardiseerde vragenlijst
- Gebruik van wetenschappelijke onderzoeken
- Risicometer
- Koppeling doelgroep-risicoprofiel



## Eenmalige switchmogelijkheid

Door verdere stappen te zetten op het gebied van communicatie en doelgroepen/distributiewaarborgen zullen deelnemers nog beter in staat zijn het juiste product te kiezen (vast, variabel en binnen variabel een passend



risicogehalte). De keuze tussen een vaste en variabele uitkering is in principe definitief en dat kan voor deelnemers een belemmering zijn om te kiezen voor een variabele uitkering, die minder zekerheid geeft, maar voor deze deelnemers misschien wel passender zou zijn.

Daarnaast kan het voorkomen dat de situatie van de deelnemer dusdanig wijzigt, dat een ander product of een andere productvariant, met minder risico toch beter past. In die gevallen is het wenselijk dat het wettelijk mogelijk wordt om (met de nodige nader te formuleren waarborgen en zorgvuldige procesafspraken) eenmalig te switchen van een variabele uitkering naar een vaste uitkering. We gaan graag met de wetgever en de toezichthouder in gesprek hoe we dit verder vorm kunnen geven.

Oproep aan de wetgever:

*'Maak het, met de nodige nader te formuleren waarborgen en zorgvuldige procesafspraken, mogelijk om eenmalig te switchen van een variabele uitkering naar een vaste uitkering of naar een variant zonder beleggingsrisico'*

## Samen toekomst vast

Met de in dit paper genoemde initiatieven verwachten we de toekomstvastheid van de Wvp verder te borgen en de variabele pensioenuitkering een bestendige plek te geven in het keuzepalet van deelnemers. Deelnemers krijgen hiermee belangrijke extra keuzemogelijkheden om een passende pensioenuitkering te realiseren. De variabele uitkering kan zich daarmee ook op de lange termijn als een vertrouwd, uitstekend functionerend en transparant pensioenproduct classificeren, dat tegen lage kosten breed in de markt kan worden ingezet en dat door de samenleving als een reëel alternatief voor een vaste uitkering wordt gezien.

Wij nodigen de wetgever en de toezichthouder

van harte uit om de sectorbrede initiatieven samen verder vorm te geven en ons waar nodig te helpen in de realisatie. Zo kunnen we er nu en in de toekomst met elkaar voor zorgen dat klanten binnen het diverse aanbod een zo goed mogelijke keuze kunnen maken.



In position papers geeft het Verbond van Verzekeraars zijn mening, standpuntbepaling en argumentatie daarbij over een concreet vraagstuk of actuele ontwikkeling op het snijvlak van politiek, samenleving en verzekeringsbedrijfstak. Gebruik (van delen) van de tekst van het position paper is toegestaan mits de bron wordt vermeld. Dit position paper is te vinden op de website van het Verbond van Verzekeraars: [www.verzekeraars.nl](http://www.verzekeraars.nl) onder de button 'Publicaties/Downloads/Position papers'. Meer informatie over de inhoud van dit position paper: Floske Weehuizen, telnr. 070 – 3338622 of [f.weehuizen@verzekeraars.nl](mailto:f.weehuizen@verzekeraars.nl).